

РЕШЕНИЕ

№ 129

София, 09 март 2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД на Република България, трето наказателно отделение, в открито съдебно заседание на тридесети януари две хиляди двадесет и шеста година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: КРАСИМИРА МЕДАРОВА

ЧЛЕНОВЕ: ДАНИЕЛ ЛУКОВ

КАЛИН КАЛПАКЧИЕВ

при участието на секретар Н. Пелова и в присъствието на прокурора от ВКП Р. Славова, като изслуша докладваното от съдията Даниел Луков наказателно дело № 1122/2025 година по описа на Върховния касационен съд, за да се произнесе, взе предвид следното:

Касационното производство е образувано по касационна жалба от защитника на подсъдимия А. З. срещу въззивна присъда № 25 от 25.09.2025 г. на Апелативен съд – София, постановена по внохд № 428/2025 г. по описа на същия съд в нейната осъдителна част.

В жалбата, която е бланкетна, се изтъкват касационните основания по чл. 348, ал. 1, т. 1 - т. 3 от НПК. Иска се оправдаване на подсъдимия З., алтернативно отмяна на присъдата и връщане на делото за ново разглеждане и като трета алтернатива намаляне на наложеното наказание.

В допълнение към касационната жалба се сочи, че присъдата е постановена в нарушение на чл. 124, чл. 177 и чл. 281, ал. 2 от НПК, което нарушение на процесуалните правила е рефлектирало и върху неправилното приложение на материалния закон. За да изгради своите фактически и правни констатации относно виновността на подсъдимия, съдът се бил позовал само на показанията на свидетели с тайна самоличност с номера 243 и 270, както и на ВДС, изготвени в резултат на експлоатация на СРС и обясненията от досъдебното производство на осъдения Н. М.. Неправилно САС бил приел, че подсъдимият З. е осъществявал интензивни контакти с осъдените членове на престъпното сдружение-Ш. М. и Н. М., както и че активно участвал в дейността по събирането на паричните суми и тяхното разпределение между лицата, съпричастно към транспортирането и превеждането на бежанците. Свидетелят с тайна самоличност № 270 свидетелствал за обстоятелства, които не бил възприел пряко и непосредствено. Също така информацията от анонимен свидетел с № 243 не се потвърждавала от никакви други доказателства, а обясненията на осъдения М. не могли да преодолеят забраната по чл. 281, ал. 2 вр. ал. 1 от НПК, а от депозираните от него показания в качеството му на свидетел не се установявало извършването на каквато и да било престъпна дейност с подс. З.. Показанията на свидетелите П. и Б., дадени в хода на досъдебното производство, не подкрепяли крайния извод за виновност на подсъдимия, като показанията на П. били коментирани изолирано, без да се има предвид заявеното от нея пред първата инстанция. Неправилно съдът бил кредитирал протокола за разпознаване на лица от досъдебното производство с тази

свидетелка, тъй като същият бил с дата от 24.11.2012 г., значително предхождаща образуването на наказателното производство. Неоснователно САС оставил без уважение възраженията на защитата, че при извършваните разпознавания от досъдебното производство били участвали едни и същи поемни лица.

В нарушение на чл. 7 и чл. 12 от НПК съдът кредитирал показанията на св. Б. от досъдебното производство, пренебрегвайки обстоятелството, че тя е починала и по този начин не е била разпитана в съдебно заседание, а подсъдимият бил лишен от възможност да ѝ задава въпроси и да реализира пълноценно правото си на защита.

Поради тези допуснати нарушения бил неправилно приложен и материалния закон с приемането на подс. 3. за виновен по обвинението по чл. 321 от НК.

Явната несправедливост на наложеното наказание се аргументира с възрастта на подсъдимия, чистото му съдебно минало, процесуалното му поведение и продължителността на воденото наказателно производство. Тези обстоятелства не били отчетени в достатъчна степен от САС.

Иска се оправдаване на подсъдимия З., алтернативно отмяна на присъдата и връщане на делото за ново разглеждане и като трета алтернатива намаляване на размера на наложеното наказание.

В съдебното заседание пред касационната инстанция жалбата се поддържа от защитника на подсъдимия З. по заявените съображения.

Подсъдимият З. поддържа заявеното от своя защитник.

Представителят на ВКП намира жалбата за неоснователна и счита, че въззивното решение следва да бъде оставено в сила. Счита, че авторството на деянието е установено по един несъмнен начин, а по отношение на изложените в жалбата аргументи намира, че те касаят необоснованост на съдебния акт и не сочат на допуснати нарушения при анализа на доказателствата.

Върховният касационен съд, след като обсъди доводите на страните и в пределите на правомощията си по чл. 347, ал. 1 от НПК, намери за установено следното:

С присъда № 460014 от 20.11.2024 г., постановена по н.о.х.д. № 925/2018 г. на СпНС (закрит) е признан подсъдимите З., Г. и Н. за невинни по повдигнатите им обвинения и ги оправдал, както следва: за З. по чл. 321, ал. 3, т. 1, вр. ал. 1 от НК (за това – в периода от м. юли 2016 г. до 22.05.17 г. да е ръководил организирана престъпна група, създадена с користна цел и за извършване на престъпления по чл. 280 НК); по чл. 280, ал. 2, т. 3, 4 и 5, вр. ал. 1 от НК (за това – на 3/4.07.16 г. чрез използвано МПС да е извършил организирано от група превеждане на сирийската гражданка М. П. без разрешение през границата на страната); и отново по чл. 280, ал. 2, т. 3, 4 и 5, вр. ал. 1 от НК (за това – на 28.09.16 г. чрез използвано МПС да е извършил организирано от група превеждане на мароканската гражданка С. Б. без разрешение през границата на страната); за Г. – по чл. 321, ал. 3, т. 2, вр. ал. 2 от НК (за това – в периода от м. юли 2016 г. до 22.05.17 г. да е участвал в горепосочената ОПГ, ръководена от подс. 3. и създадена с користна цел и за извършване на престъпления по чл. 280 НК); и за две престъпления по чл. 280, ал. 2, т. 3-5, вр. ал. 1 от НК (извършени спрямо чуждестранните граждани М. П. и С. Б.); и за Н. – да е бил участник (чл. 321, ал. 3, т. 2, вр. ал. 2 от НК) в същата организирана престъпна група за периода от м. юли 2016 г. до 22.05.2017 г.

По протест против оправдаването на подсъдимите, с въззивна присъда № 25 от 25.09.2025 г. на Апелативен съд – София, постановена по внохд № 428/2025 г. по описа на същия съд, присъдата е била отменена в частта ѝ относно оправдаването на подс. 3. по обвинението по чл. 321, ал. 3, т. 1 вр. ал. 1 от НК, като вместо това подсъдимият е бил признат за виновен в извършването на престъпление по чл. 321,

ал. 3, т. 2, вр. ал. 2 от НК и му е било наложено наказание в размер на две години лишаване от свобода, чието изпълнение, на основание чл. 66, ал. 1 от НК е било отложено за срок от три години, а подсъдимият е бил оправдан по първоначално повдигнатото му обвинение членове на групата да са били подсъдимите Г. и Н., както и деянието да е било извършено и в периода след м. януари 2017 г. и че съставлява престъпление по чл. 321, ал. 3, т. 1 вр. ал. 1 от НК.

В останалата ѝ част присъдата е била потвърдена.

Касационната жалба е подадена в срок, поради което и се явява допустима.

Разгледана по същество, е неоснователна.

В съдебният си акт Апелативен съд – София е направил пълен, акуратен и цялостен анализ на доказателствата, релевантни към предмета на доказване по чл. 102 от НПК. Въззивната инстанция, като втора инстанция по фактите и правото, е постановила решение по съществото на делото, което съдържа фактическите обстоятелства, приети за установени, анализ на доказателствата, въз основа на които са изяснени фактите, правните съображения за взетото решение и отговор на направените от страните възражения. Мотивите към съдебния акт разкриват начина, по който съдът е изградил вътрешното си убеждение и е стигнал до взетото решение.

Въззивната инстанция е оценила доказателствените материали по делото в съответствие с принципните положения на чл. 13 и чл. 14 от НПК. В тази връзка следва да се каже, че суверенно право на съда по фактите е да прецени на кои от доказателствените източници следва да даде вяра, стига да се аргументира защо, което в случая е направено, включително и по отношение на заявеното в показанията на свидетелите Б., П. и М.. Апелативният съд ясно и проследимо за страните по делото и за ВКС е отразил в решението си възприетите основни фактически положения, очертаващи обективната и субективна съставомерност на извършеното от подсъдимия З. деяние по чл. 321 от НК. Същите са изведени на базата на правилно и коректно анализиран доказателствен материал и не съдържат противоречия в себе си. Тук е мястото да бъде отбелязано, че направените в жалбата оплаквания за това, че съдът бил кредитирал показанията на свидетелите П. и Б. от досъдебната фаза (по отношение на Б. напълно разбираемо с оглед настъпилата смърт на свидетелката), а за П. не било съобразено заявеното от нея в съдебната фаза, касаят довод за необоснованост на съдебния акт, а това не е касационно основание, поради което и отговор не се дължи от ВКС.

Недоумение у ВКС буди направеното възражение за допуснато нарушение от САС чрез ползването на прочетените по реда на чл. 281, ал. 1, т. 4 от НПК показания на св. Б., дадени от нея пред съдия в хода на досъдебното производство. Възражението е разбираемо от гледна точка на това, че така прочетените показания уличават подс. З. като участник в организираната престъпна група, тъй като тази свидетелка е разпознала подсъдимия като лицето, съпричастно към опита за неин незаконен трансфер към Р. С.. В същото това време от смъртта на свидетелката се прави опит да се изведе нарушение на чл. 7 от НПК (за централното място на съдебното производство) и чл. 12 от НПК (за състезателността и равните права на страните), без да се държи сметка на разпоредбата на чл. 281, ал. 1, т. 4, пр. 2 от НПК, съгласно която показанията на свидетел, дадени пред съдия по същото дело в досъдебното производство, се прочитат, когато свидетелят е починал. Като е ползвал така прочетените показания, САС не е допуснал претендираните нарушения на процесуалните правила, а напротив-избягнал е възможността да бъде упрекнат, че не е положил достатъчно усилия за изясняване на фактическата обстановка в пълнота и в игнориране на част от доказателствените източници, уличаващи подсъдимия З. като извършител на престъпление по чл. 321 от НК.

Не се намери за основателно и възражението на защитата относно протокола за извършено разпознаване на лица от досъдебното производство, при което разпознаващо лице е била свидетелката П.. Акцента се поставя на обстоятелството, че датата, на която е бил съставен този протокол, предхожда значително датата на образуване на настоящото наказателно производство. ВКС намира, че в случая, макар и твърдяното да е налице, се касае до една очевидна фактическа грешка при съставянето на протокола, която не се отразява на неговата процесуална годност. Вън от съмнение е невъзможно извършването на каквито и да било процесуално-следствени действия с лице, за което още не се е знаело, че един ден би могло да бъде свидетел по което и да било производство, а още по-малко и да разпознава извършител на престъпление, осъществено значително по-късно. Явно тази техническа грешка се дължи на пропуск от разследващите органи да отразят точната дата (годината), на която това действие е било извършено. Същественото е, че тази свидетелка без колебание е посочила подс. З. като лицето, който ѝ е съдействал, включително и чрез осигуряване на превоз, в неуспешния опит след 04.07.2016 г. да бъде изведена от страната през границата с Р С.. Все във връзка с протоколите за разпознаване е направено и оплакване, че някои от поемните лица в проведените при разследването разпознавания са били ползвани многократно в отделните процедури по чл. 169-171 от НПК. Това възражение е било поставяно и на вниманието на апелативната инстанция, като САС на л. 14 от мотивите си е дал аргументиран и убедителен отговор защо възражението не се споделя, като ВКС напълно се солидаризира с изложените съображения и не намира за необходимо същите да бъдат преповтаряни и тук. Както правилно е отбелязано от въззивния съд, оплакването не държи сметка на изискването по чл. 137 от НПК поемните лица да нямат друго процесуално качество и да не са заинтересовани от изхода на делото, като доводи в такава насока, явно поради липсата на основание за това, не се и правят от защитата на подсъдимия.

В допълнението към касационната жалба се сочи, че присъдата е постановена в нарушение на чл. 124, чл. 177 и чл. 281, ал. 2 от НПК, което нарушение на процесуалните правила е рефлектирало и върху неправилното приложение на материалния закон. За да изгради своите фактически и правни констатации относно виновността на подсъдимия, съдът се бил позовал само на показанията на свидетели с тайна самоличност с номера 243 и 270, както и на ВДС, изготвени в резултат на експлоатация на СРС и обясненията от досъдебното производство на осъдения Н. М.. Прегледът на мотивите на контролираната инстанция не сочи този порок да е бил допуснат. Макар и с оглед на процесуалното развитие на делото такъв довод да не е бил правен пред САС (производството се е развило по протест на прокуратурата), въззивният съд, при обсъждане съпричастността на подс. З. към дейността на разглежданата по делото организирана престъпна група и неговото качество на участник в същата, се е позовал и е ползвал не само показанията на сочените от защитата анонимни свидетели с номера 243 и 270, не само данните, събрани при използването на СРС и прочетените показания от досъдебното производство на свидетели и обяснения на осъдени лица, но и на няколко страници е посочил кои други доказателствени източници подкрепят тези данни. Прави впечатление, че най-напред съдът е извел значимата за правилното изясняване на делото фактология именно от показанията на разпитаните свидетели с тайна самоличност, както и от данните, получени в резултат на прилаганите СРС. Внимателно е съпоставил информацията от тези доказателствени източници и правилно е приел, че те взаимно потвърждават фактологията, относима към престъпната дейност на З.. След това законосъобразно е направил извода, че така изведената фактология от тези „тайни“

източници не съществува изолирано и проявеният по този начин подход не крие опасност от признаването на подс. З. за виновен в нарушение на чл. 124, чл. 177, чл. 281 и чл. 141 от НПК. Съдът обстойно се е спрял на разпита на св. М. във въззивното производство, както и на прочетените му обяснения от досъдебното производство, дадени пред съдия и в присъствието на защитник. Косвена подкрепа съдът е открил и в разпитания повторно свидетел К., от чиито показания е изведена връзката между подсъдимия З. и Ш. М. и темата на водените между тях разговори „...за бежанци“. За съпричастността на подс. З. към организацията за трансфер на мигранти към трети страни не без основание съдът е ползвал и показанията на св. П. и св. Б., както и проведените разпознавания и в това отношение неговата процесуална дейност не търпи претендирания от защитата упрек. Затова, като е приел за доказано участието на подс. З. в обсъжданата организирана престъпна група въз основа на посочените „тайни“ доказателствени източници, подкрепени с нужната категоричност и убедителност и от останалия доказателствен материал, САС не е допуснал твърдените нарушения по чл. 124, чл. 177 и чл. 281 от НПК.

Основното искане, изводимо от касационната жалба на защитника на подсъдимия и от заявеното в съдебно заседание пред ВКС, изразява желанието на касаторите да постигнат оправдаване на подсъдимия З.. Искането не може да бъде удовлетворено, тъй като не е налице хипотезата на чл. 354, ал. 1, т. 2 вр. чл. 24, ал. 1, т. 1 от НПК, а именно деянието да не е извършено или да не съставлява престъпление. При приетите за установени от въззивната инстанция фактически положения, авторството на касатора в деянието, предмет на обвинението, е доказано по несъмнен начин, а правната квалификация е законосъобразна.

Претенцията за явна несправедливост на наложеното на подсъдимия наказание е мотивирана с аргументи, които са били взети предвид от апелативната инстанция при определяне вида и размера на наложеното на З. наказание. САС е отчел посочените в жалбата смекчаващи отговорността на подсъдимия обстоятелства, сред които процесуалното му поведение, продължителността на воденото срещу него наказателно производство, чистото му съдебно минало, напредналата възраст на подсъдимия, както и липсата на отегчаващи отговорността му обстоятелства. В същото това време нужното внимание е било отделено и на обстоятелството, че се касае до форма на организирана престъпност, отличаваща се с висока степен на обществена опасност. Без да надценява или подценява значението на което и да било от така посочените смекчаващи отговорността обстоятелства, съдът законосъобразно е приел, че наказанието на подсъдимия следва да бъде определено при условията на чл. 55, ал. 1, т. 1 от НК, като е определил размер от две години лишаване от свобода и изрично е посочил, че това може да се разглежда и като един компенсаторен механизъм за закъснялото правосъдие. В същото това време, на база и добрите характеристични данни за З., е приел, че целите на наказанието по чл. 36 от НК могат да бъдат постигнати и без да се налага същото да се търпи ефективно, при което е бил приложен чл. 66, ал. 1 от НК и е бил определен минималния изпитателен срок от три години. Проявата на каквото и да било друго снизхождение би било неоправдано и несъответно на извършеното престъпление.

Единствено за коректност е необходимо да се отбележи, че съдът е пропуснал с присъдата си да посочи от кой момент започва да тече определения по реда на чл. 66 от НК изпитателен срок, който следва да се счита от влизане на присъдата в сила.

Предвид изложеното и на осн. 354, ал. 1, т. 1 от НПК, Върховният касационен съд, трето наказателно отделение

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА въззивна присъда № 25 от 25.09.2025 г. на Апелативен съд – София, постановена по внохд № 428/2025 г. по описа на същия съд.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: